

SÄKERHETS DATABLAD

1(9)

1. NAMNET PÅ ÄMNET/BEREDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET

PRODUKTNAMN	Primus CassetteGas, 2208
LEVERANTÖR	Primus AB
POSTADRESS	Box 6041 171 06 SOLNA
E-POSTADRESS	info@primus.se
INTERNET	www.primus.se
TELEFON	08-564 842 30
TELEFAX	08-564 842 40
NÖDTELEFON	08-564 842 30
ANVÄNDNING:	Bränsle
OMARBETAD	2008-10-23 (ersätter 2007-02-25)

2. FARLIGA EGENSKAPER

Produkten är klassificerad som Extremt brandfarlig.

Extremt brandfarligt. Ångor och aerosoler kan redan vid temperaturer långt under rumstemperatur bilda explosiv blandning med luft.
Behållaren står under tryck

3. SAMMANSÄTTNING / INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

<u>ÄMNE</u>	<u>CAS-NR</u>	<u>EG-NR</u>	<u>HALT</u>	<u>KLASSIFICERING/R-FRASER</u>
Petroleumgas	68512-91-4	270-990-9	100 %	F+; R12

(Blandning av butan, isobutan och propan med en luktillsats av etylmerkaptan)

Förklaring till fraskoderna återfinns i avsnitt 16

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

INANDNING

Flytta omedelbart den skadade till frisk luft. Om andningen har avstannat, se till att luftvägarna är fria och ge konstgjord andning. Kontakta omedelbart läkare. Vid andningssvårigheter, transportera den skadade till sjukhus, och ge om möjligt syrgas under transporten.

HUDKONTAKT

Vid kontakt med gas: Inga särskilda åtgärder

Vid kontakt med vätska: Skölj snabbt med ljummet vatten för att få bort vätskan från huden. Avlägsna förorenade kläder genom att försiktigt klippa runt eventuella områden där tyg fastnat på huden. Kontakta omedelbart läkare.

KONTAKT MED ÖGON

Vid kontakt med gas: Skölj med rinnande vatten i flera minuter. Håll ögonlocken brett isär. Kontakta läkare om irritation kvarstår.

Vid kontakt med vätska: Håll ögonlocken vidöppna så att all vätska får avdunsta. Skölj sedan med rinnande ljummet vatten i flera minuter. Håll ögonlocken brett isär. Försök inte att återvärma ögat. Kontakta omedelbart läkare.

FÖRTÄRING

Tillkalla läkare om besvär inte snart går över.

5. BRANDBEKÄMPNINGSSÅTGÄRDER

LÄMPLIGA SLÄCKMEDEL

För små bränder, använd koldioxid. För större bränder, använd vatten i spridd stråle eller vattendimma.

SLÄCKMEDEL SOM EJ SKALL ANVÄNDAS

Använd INTE vatten i samlad stråle eller skum.

SPECIELLA RISKER VID BRAND

Extremt brandfarlig gas. Ångor är tyngre än luft och kan sprida sig och antändas långt ifrån utsläppskällan. Behållare kan explodera om de utsätts för brand eller annan kraftig upphettning.

Stoppa om möjligt gasutflödet. Försök aldrig släcka en brand där gasutflödet inte kan stoppas. Behållare i närheten av brand bör om möjligt flyttas eller i annat fall kylas med vatten tills efter att branden har släckts.

Om en behållare som anslutits till någon utrustning fattar eld, kasta inte omkull behållaren och vänd den inte upp och ner, eftersom detta gör elden värre. Flytande gas kommer att rinna ut och behållaren kan explodera. Om möjligt, stäng ventilen genom att skydda händer och underarmar med en våt trasa eller liknade. Ta ut behållaren utomhus, utan att lägga den ned. Håll obehöriga personer borta. **Lägg aldrig omkull en brinnande behållare.**

SKYDDSUTRUSTNING VID BRANDSLÄCKNING

Vid brandsläckning skall hel skyddsdräkt och andningsapparat användas.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

PERSONLIGA SKYDDSÅTGÄRDER

Avlägsna alla antändningskällor, såsom flammor, gnistor, facklor. Ångor är tyngre än luft och kan ansamlas i källare och andra lågt belägna utrymmen. Om möjligt, blockera lågt belägna öppningar, som ventilationsöppningar, brunnar och liknade där gas kan strömma in. Undvik att använda elektriska strömbrytare.

Undvik att röra eller gå i utspilld vätska. Stoppa läckor om detta kan ske utan risk. Om möjligt, res upp behållare stående så att gas strömmar ut i stället för vätska.

Använd vattenspray för att hålla nere ångor och förhindra att gasmoln sprider sig. Rikta inte vattenstrålen direkt mot läckaget eller utsläppskällan. Isolera området tills dess all gas har skingrats. Kalla på specialisthjälp.

Om ett läckage i en behållare som monterats till någon utrustning inte kan stoppas, flytta hela utrustningen utomhus, utan att göra någon åverkan på den. När gasen slutat strömma ut kan behållaren bortskaffas (se avsnitt 13).

MILJÖSKYDDSÅTGÄRDER

Inga särskilda åtgärder krävs.

SANERINGSMETODER

Ventilera det nedspillda utrymmet ordentligt. Låt vätska avdunsta och gas skingras.

7. HANTERING OCH LAGRING

HANTERING

Följ instruktionerna på behållaren. Använd bara i väl ventilerade utrymmen. **RÖKNING FÖRBJUDEN.** Använd bara till sådan apparatur som rekommenderas på behållarens etikett. Använd alltid behållaren upprättstående. Vid industriell användning, jorda alltid utrustningen för att förhindra uppkomst av statisk elektricitet.

Använd aldrig öppna lågor för att leta efter läckor. Endast såpvatten får användas. Får ej punkteras eller brännas. Gäller även tömd behållare.

LAGRING

Lagras i svalt, torrt och väl ventilerat utrymme, skyddat från värme och direkt solljus. Lagringstemperaturen får ej överskrida 50°C.

Lagra aldrig i lågt belägna utrymmen, under golvnivån, exempelvis i källare. Förvaras långt ifrån lågt belägna utrymmen där gas kan ansamlas.

Förvara aldrig behållare i fordon eller fordonssläp. Värme från solen kan medföra att temperaturen stiger till osäkra nivåer.

Förvaras oåtkomligt för barn.

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN / PERSONLIGT SKYDD

HYGIENISKA GRÄNSVÄRDEN

Ej tillämpligt

ALLMÄNNA ÅTGÄRDER

Sörj för god ventilation. I övrigt behövs inga särskilda åtgärder för att säkerställa säker hantering. En luktillsats gör att en halt på 0,5 % gas i inandningsluften kan upptäckas. Om någon känner lukten av gas, sök efter läckan med såpvatten **innan** utrustningen tas i bruk.

ANDNINGSSKYDD

Andningsskydd behövs inte om behållaren används för sitt avsedda ändamål.

HANDSKYDD

Behövs normalt inte.

ÖGON-/ANSIKTSSKYDD

Behövs normalt inte.

SKYDDSKLÄDSEL:

Behövs normalt inte.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

UTSEENDE:	Vätska under tryck. Gas vid atmosfäriskt tryck.
FÄRG:	Färglös
LUKT:	Karaktäristisk, liknar kokt kål
KOKPUNKT:	+1.3 °C vid atmosfäriskt tryck.
LÖSLIGHET I VATTEN:	Olöslig eller mycket svagt blandbar
DENSITET:	0,58 kg/l (vid 20°C)
VISKOSITET:	Ej känd
FLAMPUNKT:	Ej känd
EXPLOSIONSGRÄNSER:	1,8 – 8.5 volym-%
TÄNDTEMPERATUR:	400 °C
SJÄLVANTÄNDBARHET:	Självantänder inte.
ÅNGTRYCK:	ca 2,8 bar max vid 15°C ca 8,3 bar max vid 50°C
RELATIV ÅNGDENSITET (LUFT=1):	2,015 vid 15°C

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

STABILITET

Stabil under normala betingelser.

FÖRHÅLLANDEN SOM BÖR UNDVIKAS

Höga temperaturer, gnistor, öppen eld och hastig tryckökning. Upphettningsavbehållare till temperaturer över 50 °C medför tryckstegring vilket kan leda till att behållaren exploderar. När vätskan kommer i kontakt med ytor som håller en högre temperatur än vätskan själv så kan vätskan koka och stänka.

MATERIAL SOM BÖR UNDVIKAS

Undvik kontakt med oxiderande ämnen

FARLIGA SÖNDERDELNINGSPRODUKTER

Vid brand bildas bl a koldioxid och kolmonoxid.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

INANDNING

Exponering för mycket höga halter ångor kan verka irriterande på ögon och andningsorgan, samt orsaka huvudvärk, dåsighet, yrsel och illamående. Inandning av drivgasångor har en narkotisk effekt. I trånga eller dåligt ventilerade utrymmen kan gasen tränga undan syre och orsaka kvävnings-symptom, som andningssvårigheter, försämrad reaktionsförmåga och påverkan på muskelkoordinationen. I extrema fall kan medvetslöshet och död inträffa.

HUDKONTAKT

Ingen irriterande effekt. Drivgas i gas- eller vätskeform kan orsaka köldskador på huden.

KONTAKT MED ÖGON

Ingen irriterande effekt. Drivgas i gas- eller vätskeform kan orsaka köldskador på ögonen.

FÖRTÄRING

Förtäring kan ge illamående och mag-/tarmstörningar.

SENSIBILISERING

Inga kända sensibiliserande effekter.

12. EKOLOGISK INFORMATION

MOBILITET

Produkten är ej blandbar med vatten och förväntas därför inte vara rörlig i miljön. Vätska avdunstar omedelbart vid spill på vattenyta eller mark.

PERSISTENS/NEDBRYTBARHET

Gas sprids snart i luften där den bryts ned fotokemiskt.

BIOACKUMULERING

Ingen uppgift.

EKOTOXICITET

Produkten förväntas inte ha några toxiska effekter på vattenlevande organismer.

13. AVFALLSHANTERING

PRODUKTAVFALL

Får ej blandas med hushållsavfall eller liknande. Avfall från produkten skall omhändertas som farligt avfall, och bortskaffas av ett auktoriserat företag enligt gällande föreskrifter.

FÖRPACKNINGSAVFALL

Tömnda behållare får ej utsättas för värme, gnistor eller öppen eld, då dessa kan explodera och då orsaka skada. Undvik att skära, borra, svetsa, löda eller på annat sätt bearbeta tömda behållare. Sänd till specialicerat företag för destruktion eller materialåtervinning.

14. TRANSPORTINFORMATION

UN-NUMMER: 2037

FÖRPACKNINGSGRUPP: --

LANDTRANSPORTER (ADR/RID)

KLASS	2
KLASSIFICERINGSKOD	5F
TEKNISK BENÄMNING	Engångsbehållare för gas, utan utsläppsventil, ej påfyllbara.

SJÖTRANSPORTER (IMO)

CLASS	2.1
PROPER SHIPPING NAME	Receptacles, small, containing gas (cartridges)
EMS	F-D, S-U

LUFTTRANSPORTER (IATA)

CLASS	2
-------	---

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

MÄRKNING-SYMBOL

F+ (Brandflamma)

R-FRASER

R12 Extremt brandfarligt.

S-FRASER

S9 Förpackningen förvaras på väl ventilerad plats
S16 Förvaras åtskilt från antändningskällor - Rökning förbjuden
S23 Undvik inandning av spray.
S51 Sörj för god ventilation.

ANNAN ETIKETTINFORMATION

Tryckbehållare. Får ej utsättas för direkt solljus eller temperaturer över +50°C.
Följ alltid den bruksanvisning som medföljer utrustningen. FÅR EJ
ÅTERFYLLAS. Får ej punkteras eller brännas. Gäller även tömd behållare.
Spraya inte mot öppen låga eller glödande material. Förvaras åtskilt från
antändningskällor - Rök inte. Förvaras oåtkomligt för barn.

16. ANNAN INFORMATION

ALLMÄNT

Säkerhetsdatabladet är avsett att användas som vägledning för säker hantering med avseende på hälsa, säkerhet och miljö.
Uppgifterna i säkerhetsdatabladet utgör ingen specifikation och skall inte betraktas som en garanti för någon specifik egenskap hos produkten.

SÄRSKILDA ANVISNINGAR:

Följ alltid de instruktioner och bruksanvisningar som medföljer apparaten.
Återfyll aldrig behållare.

FÖRKLARING TILL R-FRASER SOM ANGES I AVSNITT 3:

R 12 Extremt brandfarligt

ÄNDRINGAR GJORDA SEDAN FÖREGÅENDE VERSION:

Endast formella ändringar p g a ny lagstiftning (REACH-förordningen)